

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

Projekt „SVEDOČANSTVO - ISTINA ILI POLITIKA: Koncept svedočenja u komemoraciji jugoslovenskih ratova“ realizovan 2016-18. godine bavio se načinima razmišljanja o jugoslovenskim ratovima i sprovođenjem i korišćenjem svedočan(a)va o njima u regionu.

Partneri projekta bili su Centar za kulturnu dekontaminaciju iz Beograda, Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu, Institut za filozofiju i društvenu teoriju iz Beograda, Učitelj neznanica i njegovi komiteti iz Beograda, Historijski muzej Bosne i Hercegovine iz Sarajeva, Muzej savremene umetnosti iz Beograda, Boem iz Beča (Austrija), Osservatorio Balcani e Caucaso Transeuropa (OBCT Transeuropa) iz Rovereta (Italija), Centar za kulturnu i socijalnu popravku iz Banja Luke i Leibniz-Institut für Ost- und Südosteuropaforschung (IOS) iz Regensburga (Nemačka).

Danas prenosi nekoliko članaka nastalih u ovom projektu. Program u celini, biografije učesnika i apstrakte možete videti na sajtu projekta: <http://svedocanstvo-imenovatoratom.org/rs/konferencija>

Dragomir Olujić Oluja: AKCIJA I REAKCIJA '68. je pedeset godina tek

Ni pravo na pobunu, ni vrisak generacije (3)

Sociološkinja Mira Bogdanović u nedavnom intervjuu za portal Mašina pokazuje da Latinka Perović, ignorira i to što se sama nalazila na vrhu godinama, te se pokušava prezentirati kao liberal od samog početka, što je samobmana. U njenim ranim radovima liberali uopće ne postoje, a ako postoje, onda ih slika najgorim bojama. Njoj i Nikeziću je pripisivan liberalizam, međutim taj liberalizam nije doktrinarni ili filozofski, već je to bila pogrdna kojom su označavani oni isuviše popustljivi prema 'antisamoupravnom pojavama', kako su u vrijeme realnog socijalizma nazivana sva odstupanja od trenutne partijske linije. Prilikom zabrane jednog broja šezdesetosmaškog lista 'Student', Latinka je na jednom sastanku izjavila, parafrazirajući, tu se apsolutno nikakvog liberalizma igrati nećemo. Drugim riječima, Latinka i sama tada liberalizam shvaća kao i dogmatičko krilo u partiji, kao manjak

na slobodu izričaja", pa će „iz sadašnje liberalne perspektive, Latinka Perović, uz pomoć gubitka pamćenja, teoretizirati o liberalima kao o neželjenoj slobodarskoj, istinskoj eliti, a o komunistima kao totalitarnoj, lažnoj, antislobodarskoj 'eliti'“.

Dodajem, pritom će, u međuvremenu, studentski (i radnički) pokret i studentsku levicu uvezati u antimodernizacijske i antireformne pokušaje, (i) u „rankovićevštinu“ i „udbaške ujdurme“, pa u obnovu čosićevskog srpskog nacionalizma i, zatim, „sudbinu Srbije“ nasloniti prvo na „prvog demokratskog premijera“ Zorana Đinđića i danas na „levičara“ Čedomira Jovanovića i njegov LDP, dva (manje-više neuspješna) pretendenta na vodeća mesta u kompradorskoj buržoaziji.

U stvarnosti je, naravno, bilo obratno – „liberali“ su proganjali slobodu, a ondašnji su joj studenti (i mnogi komunisti) bezu-

prošlost! Bešlin, prvo, tvrdi da su šezdesetosmaši „zaboravili“ kontekst i stvarnu tačku komparacije, naime da je stepen (pre svega, fizičke) represije nad studentima u socijalističkoj Jugoslaviji bio mnogo manji nego što je to nekad bio u Kraljevini Jugoslaviji i, pogotovo, tada na Zapadu – u Zapadnoj Nemačkoj je Rudi Dučke „ubijen“, u Francuskoj je Danijel Kon-Bendit preteran, studenti su brutalno prebijani... a „Vladimir Mijanović ('Revolucija') je u Titovoj Jugoslaviji 'samo' sudski procesuiran“! Dakle, „reakcija jugoslovenske države bila među najliberalnijima u tadašnjoj Evropi“.

„Druga šezdesetosmaška distorzija sećanja tiče se ciljeva i ideja studentske, ali i profesorske pobune. Komično deluje tvrdnja nekadašnjih učesnika demonstracija da su se borili za liberalizam ili politički pluralizam. Obeležja i simboli koji su se najčešće mogli videti“, piše Bešlin, govore nešto sasvim drugo, te da je Tito podržao studentsku pobunu kao „antireformski udar sa levica na tržišnu koncepciju jugoslovenskog socijalizma“!

Dalje, krajem 80-ih godina, kazuje Bešlin, „većina predstavnika intelektualne opozicije režimu, kao i dominantan deo beogradske intelektualne scene se regrutovao upravo iz redova šezdesetosmaškog pokreta. Posebno nakon sloma socijalizma – i ratno-nacionalistički režim u Srbiji i njemu ideološki slična i kompatibilna (pseudo)alternativa udružena u dve najjače opozicione stranke bili su predvođeni od vrlo aktivnih učesnika junških dešavanja 1968.“ Tako je prof. dr Mihailo Marković bio potpredsednik i glavni ideolog vladajuće SPS, nacionalističku opoziciju su predvodili Vuk Drašković (SPO), Dragoljub Mićunović i Ljubomir Tadić (DS), a u manje uticajnim političkim, intelektualnim i medijskim krugovima u Beogradu devedesetih bili su dr Nebojša Popov, dr Miladin Životić, dr Milorad Ekmečić, Matija Bećković, Mića Danonjić, Ljubiša Ristić... („Zaboravio“ je Bešlin samo da ovdje negde ugura i Dobricu Čosića).

Nastavlja se

Foto: Wikipedia

Ksenofon u svom delu Uspinjanje opisuje kako je 401. godine pre nove ere, posle užasnih borbi u Persiji, izabran da komanduje nad 10.000 grčkih vojnika. Vodio ih je kroz planine Kurdistana, preko Gruzije i Jermenije. A onda su postavili kamp na dva dana marša od grada Trabzona, gde se dogodilo nešto vrlo neobično:

„Bilo je mnogo rojeva pčela u blizini, a vojnici koji su jeli med izgubili su glave, povraćali su i imali dijareju, a niko od njih nije mogao da stoji na nogama. Oni koji nisu pojeli puno meda izgledali su veoma pijano, dok su ostali koji su pojeli više potpuno poludeli, a neki su čak izgledali kao da će umreti... Sledećeg dana, međutim, niko nije umro, i približno u slično doba dana kao i kada su konzumirali med počeli su da dolaze sebi i da vladaju situacijom...“

Tri veka kasnije, 67. godine pre n. e., u svom delu Geografija Strabo opisuje jedan od prvih slučajeva biološkog ratovanja. Rimska vojska dospela je u blizinu Trabzona, istu onu oblast kojom su tri veka ranije prolazili Ksenofonovi vojnici. Heptakomite, saveznici kralja oblasti Pontus, duž puta kojim su pristizali vojnici postavili su saće sa otrovnim medom. Kao i Ksenofonovi ljudi tri veka ranije, vojnici su i sada

osetili dejstvo ludog meda. Međutim, ovoga puta posledice su bile kobne, pošto su Heptakomite masakrirale opijene rimske vojnike.

Plinije (oko 77. godine n. e.) u delu Istorija prirode, navodi da meštani Pontusa nisu mogli da prodaju svoj med Rimljanima jer je bio otrovan, iako su trgovali ogromnim količinama voska. Plinije je jedan od prvih autora koji je spomenuo da ljudi med potiče od rododendrona.

Naziv ove biljke izveden je od grčkih reči rhodos, što znači ruža i dendron, što znači drvo. Na turskoj obali Crnog mora raširena je jedna naročito otrovna vrsta, Rhododendron ponticum, koju lokalno stanovništvo naziva „planinska ruža“ ili „crni otrov“ zbog visokog sadržaja neurotoksikanta grejanotoksina u nektaru biljke. S obzirom na to da u proleće rododendron dominira cvetnom florom Pontusa, upravo je med koji pčele u ovom periodu sakupljaju najotrovniji, jer tada sadrži najveće količine otrova.

„Bolest ludog meda“ naziva se još i „trovanje rododendronom“, „opijenost ludim medom“ ili „trovanje grejanotoksinom“, neurotoksikantom koji se javlja u 18 različitih oblika, od kojih je grejanotoksin i najtoksičniji. Ivan Umeljčić

Danas

U saradnji sa Centrom za promociju nauke,
„Danas“ predstavlja izabrane priče sa
naučnopopularnog portala
elementarium.cpn.rs

„Latinka Perović je bila jedan od istaknutih vatrogasaca, a doba 'liberalne' vladavine obilježeno je najvećim brojem zabrana i nasrtaja na slobodu izričaja“, pa će „iz sadašnje liberalne perspektive, Latinka Perović, uz pomoć gubitka pamćenja, teoretizirati o liberalima kao o neželjenoj slobodarskoj, istinskoj eliti, a o komunistima kao totalitarnoj, lažnoj, antislobodarskoj 'eliti'“

budnosti ili (liberalno) kao davanja privida slobode, čije se granice ne smiju prekoračiti. Inače slijedi sankcija, jer su djeca igru suviše ozbiljno shvatila“.

Jer, dodaje Mira Bogdanović, „kad je ekipa Latinke Perović zasješla na vlast, trebalo je pospremiti krhotine studentskog bunta, ali i zauzdati potisak prema višoj slobodi, čiji je nositelj bila ljevičarska inteligencija u raznim domenama – filozofiji, književnosti, kazalištu, filmu, (studentskom) tisku. Ta je inteligencija bila listom u članstvu SKJ/SKS, pa je podlijegala ribanju odozgo i discipliniranim mjerama. Latinka Perović je bila jedan od istaknutih vatrogasaca, a doba 'liberalne' vladavine obilježeno je najvećim brojem zabrana i nasrtaja

spešno krčili put. Latinki Perović nije ostalo ništa drugo nego da se bavi stvaranjem i negovanjem mitova, mora ih smišljati i pretvarati u istorijske činjenice i na njima, kako kaže Mira Bogdanović, „graditi alternativnu povijest s kontrafaktualnom porukom: da smo ostali na vlasti, sve bi bilo drukčije“.

Konvertitstvo šezdesetosmaša

Istoričar dr Milivoj Bešlin na portalu Avangarda ispisuje „najozbiljniji“ i pomalo ironični tekst o konvertitstvu šezdesetosmaša „od Marksa do Krunskog save-ta“ (prof. dr Todor Kuljić), ocenjujući da oni romantizacijom i retuširanjem istorije „danas veruju da mogu promeniti sećanje

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1						■									
2									■						
3								■							
4							■								
5		■								■			■		
6					■							■			■
7	■			■							■				
8			■			■								■	
9									■						
10								■							
11							■								
12										■					

VODORAVNO: 1. Lazljivac - Pristalice feminizma, 2. Deskriptivac - Struktura, grada, 3. Povolj - Izazivati nečiju ljutnju, 4. Mladunče prasete, sisanče - Koji govori kajkavski, 5. Oznaka za volt - Šampanjac - Jedinica električnog otpora - Simbol radijuma, 6. Ivova šuma - Istrgnuti deo, odlomak - Inicijali pesnika Antića, 7. Šampion - Vrsta eksploziva - Vrsta morske ribe, 8. Simbol iridijuma - Simbol erbijuma - Bratov sin drugom bratu - Oznaka na vozilima za obuku, 9. Čovek najboljih osobina - Krema za negu lica, 10. Debelo brodsko uže - Doko-na dečurlija, 11. Persijanac - Novčano poma-

gati, 12. Radnik u sanitetu - Makedonski pisač, Kosta.

USPRAVNO: 1. Kradljivci - Brisanje iz spiska, 2. Životinja bez nogu - Starinsko žensko ime, 3. Slikarstvo - Polet, 4. Grad u Baranji - Žitelji Ečke, 5. Muško ime, Vitomir - Mirisna materija, 6. Bezvazdušni prostor - Vasilija odmila, 7. Vrsta zamke za ptice - Bravar (nem.) - Oznaka za poluprečnik, 8. Sedmo i 28. slovo azbuke - Mesto kod Kruševca - Potvrдна rečca, 9. Oznaka za metar - Žandarm (podruglj.) - Uzvik bockanja, 10. Helenski govornik iz Atine

- Lekar koji leči alopatijom, 11. Skok na gimnastičku spravu - Rog za vodu i brus za kosu, 12. Uska kopnena prevlaka, zemljouz - Ime glumice Dragičević, 13. Ime glumca Mekvina - Onaj koji zamuckuje, 14. Tatarski han - Pružiti, uručiti, 15. Brid, rub - Lik iz orijentalnih priča.

REŠENJE IZ PROŠLOG BROJA

VODORAVNO: Luj Aragon, nekrv, Izabela, amitoza, kirete, kva, Aljaž, amuri, Ivan Klajn, agjica, iroš, o, Ate, Italijan, ms, li, atanzizam, but, a, uvir, tokajac, bebisiter, ratan, Aliz, Not, zidovi, macerat, Tijovac, Anart, jekavica.